75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303. 434-0237, 434-0807. УНСоюзу: 435-3740. — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125. УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 185. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1968. No. 185. VOL. LXXV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

П'ятниця, 4 жовтня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПІДПИСАВ ЗАКОН про створення двох нових національних парків в системі охорони природи, на тлі якої могли б відпочивати люди та насолоджуватися її мальовничістю. Під час урядування президентів Джана Ф. Кеннеді та Линдона Б. Джансона число національних парків, резерватів над берегами океанів і озер збільшилося понад 12. Під час підписування законів присутні були сенатор демократ Генрі Джексон із стейту Вашингтон, головний суддя Найвищого Суду Ерл Воррен, секретар внутрішніх справ Стюарт Л. Юддол і пані Линдон Б. Джансон. Президент подарував перо, яким підписував закони сенаторові Джексонові.

НІКСОН ПОБОЮЄТЬСЯ, ЩО ЗСА МОЖУТЬ втратити перевагу на океанах внаслідок того, що демократичні уряди занедбали розбудувати американську морську потугу, яку зачав був формувати президент Двайт Д. Айзенгавер. Ніксон виступив проти того, що Уряд не хотів будувати літаконосець „Джан Ф. Кеннеді" як атомовий корабель. Він критикує Уряд за те, що вирішив збільшити число підводних човнів до 69, а не до 105, як цього вимагала команда фльоти. Не подобається Ніксонові й те, що Уряд відтягнув із активної служби 50 кораблів та 100 літаків.

СЕНАТ СХВАЛИВ 3,1 БІЛЬЙОНА ДОЛ. на фахову освіту впродовж найближчих чотирьох років. Цей законопроєкт прийнято більшістю 58-ох до 11-ох голосів. Його переслали до Палати Репрезентантів, де проти цього проєкту має бути опозиція тому, що Конгрес має зменшити федеральний бюджет на 6 більйонів дол. тому, що схвалено збільшити прибутковий надподаток на 10 відсотків. Палата твердить, що коли б прийняти той проєкт, що його схвалив Сенат, тоді не можна буде зменшити федеральний бюджет, як це заплянувалося при схваленні більшого прибуткового податку.

АМЕРИКАНЦІ ГРЕЦЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ з ентузіязмом підтримують кандидата на віце - президента Спіра Т. Егню, який також є грецького походження. Навіть численні демократи грецького походження гаряче підтримують Егню, хоч він сам навіть не вміє по-грецьки сказати одного слова. В Анналолісі, Мериленд, 375 американців грецького походження склали на виборчий фонд Ніксона - Егню 250,000 дол. Егню не розуміє ні слова по-грецьки і ще в молодості виступив із грецької православної Церкви та пристав до Єпископальної Церкви. Його батько був грецького походження, а мати була американкою з Вірджінії. Та американці грецького походження горді на Егню, який кандидує на віце - президента, а у випадку може стати і президентом ЗСА.

ОРГАНІЗАТОР КУ КЛАКС КЛАНУ Дж. Б. Стовнер, який організує також Крайову Партію Стейтових Прав, відвідав у в'язниці в Мемфісі, Теннессі, вбивника пропозиції вбивника д-ра Мартина Лютера Кінга. Стовнер є апостолом походу проти негрів. У розмові із вбивником д-ра Кінга Джеймсом Ерлом Реєм Стовнер обговорював справу оборони проти закиду, що це Рей був вбивником Кінга 1-го квітня ц. р. Оборонець Рея Артур Дж. Гейнс в Бірмінгемі відмовився прийняти Стовнера як помічного оборонця. Партія, яку репрезентує Стовнер, пропонує заплатити кошти оборони Рея. Стовнер є фаховим адвокатом, і тому його пустили до Рея, що сидить у в'язниці.

У СВІТІ

ПІВНІЧНОВ'ЄТНАМСЬКЕ РАДІО в Ганою виступило з обвинуваченням, що З'єднані Стейти Америки, включивши у воєнні операції великий бойовий корабель „Ню Джерзі", видатно поширюють війну. Приводом до нових обвинувачень було обстрілювання з гармат цього корабля мілітарних позицій ворога в демілітаризованій зоні між Південним і Північним В'єтнамом.

САЙРУС Р. ВЕНС, заступник голови американської делеґації в паризьких переговорах з Північним В'єтнамом, інформував в середу 3 жовтня президента Джансона про усі вигляди затяжних і досить безвиглядних мирових розмов у Парижі.

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД ЗВІЛЬНИВ 42 ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ, арештованих сімнадцять місяців тому після приходу до влади військової хунти. Їх тримали в тюрмах в концентраційних таборах на островах Лерос і Ярос. Звільнені, здебільшого комуністи, підписали заяви, що вони будуть поводитися згідно з законами. На названих островах перебуває ще яких 2 000 в'язнів, головно комуністів. На Креті інтерновано 230 жінок.

НАРОДЖЕНІ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ ШЕСТЕРНЯТА за вийнятком одної дівчинки, що померла, покищо живі й активні і лікарі передбачають, що є деякі вигляди на те, що вони будуть жити.

ПРЕЗИДЕНТОМ ФРАНЦУЗЬКОГО СЕНАТУ обрано консервативного політика і противника режиму де Голля Алена Погера. Він належить до центрових демократів і був колись головою Европейського Парляменту. Його попередник на цьому становищі Гастон Моннервіл, 71-літній радикальний соціяліст з французької Гвіани після двадцять й одного року урядування на знак протесту проти плянів уряду перемінити Сенат в економічну і плянувальну раду.

З БЕЙРУТУ В ЛИВАНІ повідомляють, що в п'ятницю минулого тижня відбулися у Багдаді збройні сутички між поліцією й „арабськими націоналістами" з одного боку, та прихильниками президента Об'єднаної Арабської Республіки Гамаля Абделя Нассера з другого.

БЕЛЬГІЙСЬКІ УРЯДОВІ ЧИННИКИ започаткували заходи для ожевлення недіяльної востаннє Західньоевропейської Спільноти, складеної із представників шести держав — членів Европейського Спільного Ринку.

НІМКЕНЯ, ВТІКАЧКА ЗІ СХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ, Льотті Глязель, була отікнувшою першою дитиною старшої доньки президента Джансона Лінди Вирд Робб. Пані Глязель, середнього віку, є практикуючою дитячою пікулювальницею. Вона в 1951-му році втекла зі Східної Німеччини і прибула до ЗСА. Вона перейшла докладну перевірку щодо своєї льояльности до ЗСА, поки її найнято на пікулювальницю до другого внука президента Л. Б. Джансона, який має народитися при кінці жовтня. Весілля пані Лінди відбулося в Білому Домі 9-го грудня 1967-го року. Капітан Чарлз С. Робб є на фронті у В'єтнамі.

ЛеМей заявляє, що покористується атомовою бомбою у В'єтнамі

Піттсбург, Па. — Емеритований генерал летунства, колишній шеф штабу летунства Куртіс Е. ЛеМей після номінації його на кандидата на віце-президента Американської Незалежної Партії, яку очолює Джордж Воллес, заявив, що він, коли стане віце-президентом, то не вагатиметься вжити атомової зброї, якщо зайде така потреба. Але він негайно додав, що не сподівається, щоб зайшла така потреба. Ця заява кандидата на віце-президента не подобалася кандидатові на президента Воллесові, який досі постійно твердив, що у війні у В'єтнамі користуватиметься тільки звичайною зброєю. Воллес старався поліпшити заяву свого заступника, підкреслюючи те, що ЛеМей сказав, що вжиє якоїнебудь зброї, коли б цього вимагала безпека цієї країни. Але генерал ЛеМей додав, що він волів би закінчити війну шляхом переговорів. Воллес заявив журналістам таке: „Ми зможемо перемогти й оборонити В'єтнам і без атомової зброї".

Жан Жак Бертран — прем'єром Квібеку

Квебек, Канада. — На зборах партії Національної Унії вибрали на прем'єра провінції Жана Жака Бертрана, який був дотеперішнім заступником прем'єра, мінстра справедливости в уряді цієї провінції Жана Жака Бертрана, який був діючим прем'єром під час кількамісячної недуги покійного прем'єра Джансона. Вибір відбувся одноголосно, що свідчить про популярність нового прем'єра, який одночасно стає і провідником партії. Заступник губернатора Гюґ Ля Пойт попросив нового прем'єра до себе та поручив йому скласти новий уряд для Квебеку. Бертран буде займати становище прем'єра ще два роки, якщо його не переможе ліберальна опозиція в провінційній законодатній асамблеї. Сподіваються, що новий прем'єр продовжуватиме той політичний курс, який вів покійний прем'єр Джансон по великому шляху канадійського федералізму та орієнтованого на Францію національного. Досі він стояв більше на фоці федералізму, але як політик-прагматик він звертатиме увагу на вимоги молодших агресивних партійних провідників, які бажають для Квебеку окремого статусу, а деякі змагають до повної сепарації.

Число вбитих в Мехіко становить 49, число поранених — 500

Мехіко Сіті. — Під час студентських демонстрацій в столиці Мехіко вбито 49 осіб, між якими є один вояк, а число поранених доходить до 500. Між пораненими є сім вояків, в тому один генерал і три поліцисти. Між вбитими й пораненими є велике число жінок і дітей. Під час демонстрацій заарештовано 1.500 осіб. Голова Міжнародного Олімпійського Комітету Еврі Брандейдж заявив, що викінчуються приготовання до Олімпійських Ігрищ, які мають, згідно з пляном, початися 12-го жовтня. Та у зв'язку з цими демонстраціями менше буде відвідувачів на Олімпійських Ігрищах, бо вже тепер численні особи анулюють замовлені мешкання в готелях. Секретар оборони заявив, що військо було спровоковане до користування пальною зброєю, бо снайпери почали були стріляти з будинків на вояків. Студентські демонстрації проти уряду тривають довший час. Від початку серпня 150.000 учнів середніх шкіл та студентів університету страйкують.

Військовий переворот в Перу, генерал Веляско очолив уряд, складений з військовиків

Ліма, Перу. — 3-го жовтня військові провідники скинули уряд президента Фернанда Беляунда, який негайно виїхав до Арґентини. Шеф штабу армії і голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Хуан Веляско очолив новий уряд, що складається з військовиків. Він видав комунікат про державний переворот, який підписали: він сам та шефи фльоти і летунства, що свідчить, що переворот відбувся в порозумінні провідників всіх трьох родів зброї. Новий військовий уряд заарештував всіх 11-ох міністрів попереднього президента. Новий переворот спричинений нафтою. Недавно підписано було новий договір про видобування нафти Міжнародною Нафтовою Корпорацією, яка є відділом відомої фірми Стандард Ойл Ню Джерзі.

Громико пропонує розмови про роззброєння, але виправдує окупацію ЧССР

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Міністер закордонних справ СССР Андрей Громико виголосив на сесії Генеральної Асамблеї ОН в середу 3-го жовтня ц. р. довшу промову, що її коментатори деяких американських газет назвали примирливою у відношенні до ЗСА. Громико запропонував нові заходи для скріплення миру з допомогою роззброєння і контролі та обмеження продукції стратегічної нуклеарної зброї, включно з антиракетними далекосяжними ракетами. Він заявив готовість СССР для започаткування „поважніших виміни думок" із З'єднаними Стейтами Америки в справах роззброєння, називаючи при цьому Совєтський Союз „переконаним прихильником знайдення можливости співпраці і навіть спільних акцій з урядами буржуазних країн для досягнення загальної мети — відвернення нової світової війни". Водночас із цим Громико дуже рішуче обороняв збройну окупацію Чехо-Словаччини військами Совєтського Союзу і слухняних Москві комуністичних „народньо-демократичних" держав, заявляючи, що окупація Чехо-Словаччини була конечною для існування й безпеки „комуністичної спільноти" держав Східньої і Центральної Европи. Тривала промова Громико понад одну годину й була частинно відповіддю на виголошену попереднього дня державним секретарем ЗСА Діном Раском промову з обвинуваченням Совєтського Союзу в збройній інтервенції в ЧССР та у створюванні загрози такої інтервенції для Румунії. Громико ствердив, що Совєтський Союз „не толеруватиме і ніколи не дозволить" на порушення єдности „соціялістичної спільноти держав".

Дубчек і Черник поїхали до Москви для нових розмов про „нормалізацію"

Москва. — В середу 3-го жовтня прибули сюди керівники комуністичної партії й уряду ЧССР перший секретар КПЧ — Олександер Дубчек, прем'єр Ольдріх Черник, перший секретар комуністичної партії Словаччини і заступник прем'єра ЧССР Густав Гусак для нових розмов над долею їхньої окупованої військами совєтського бльоку країни. Прибулих до Москви чехів і словаків вітали на летовищі перший секретар КПСС Леонід Брежнєв, голова Ради Міністрів СССР Алексей Косигін та „президент" СССР Микола Підгірний. Привітання було досить формальне з обов'язковими при таких оказіях поцілунками, але ніяких прапорів, килимів і візитальної юрби на летовищі не було. Урядові „Ізвєстія" подали тільки коротку вістку про прибуття чехословацької делеґації, але без звичайних в таких випадках фотографій, із ствердженням що прибула делеґація, згідно „з домовленням" між ЦК КПСС і ЦК КПЧ. У виданих того ж дня совєтських газетах були надруковані дальші атаки на чехословацький режим із закидами, що „нормалізація" в ЧССР проводиться надто повільно, що в чехословацькій пресі далі наявна сильна опозиція проти тієї нормалізації і т. д. Відвідини Дубчека і Черника у Москві мали відбутися вже давніше, але два рази відкладені. Празьке радіо й газети висловлюють в коментарях з приводу нових розмов думку, що переговори будуть затяжні.

Знайшли нову „формулу" для вивезення молоді з України

Київ. — Режим вдається до різних методів, щоб вивозити з України молодь поза межі „республіки", з метою пояслаблення біологічної субстанції українського народу. Особливу увагу останнім часом звертають на українську молодь, яка не виявляє найменшого захоплення „досягненнями інтернаціонального комунізму", включно з зросійщенням України. Найновіша метода заохочування молоді до виїзду в Казахстан чи Сибір виявляється в публікуванні на сторінках газет, що виходять у Києві й Харкові, оголошень різних навчальних закладів із совєтської Азії та Сибіру. Лише „Молодь України" з 25 вересня надрукувала 4 такі оголошення, з приманливими обіцянками давати студентам гуртожитки, стипендії тощо: в Казахстані, Таджикістані і в Сибірі. Навчальною мовою є там російська мова, але про це в оголошеннях не згадано. Тільки в рекляміі про прийняття студентів до Ленінабадського професійно - технічного училища зазначається, що „навчання провадиться російською і таджицькою мовами"...

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПЕРЕДЮВІЛЕЙНА АКЦІЯ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ УНСОЮЗУ

Джерзі Сіті. — З Головної канцелярії УНСоюзу пригадують, що в найближчих кінцевотижневих днях продовжуватимуться наради союзових Відділів, згуртованих в Окружних Комітетах, метою яких є підготова до зустрічі недалекого вже ювілейного року 75-річчя УНСоюзу. В найближчу суботу, 5 жовтня ц. р. відбудуть свої окружні наради Відділи УНСоюзу округи Дітройту, а в неділю 6-го жовтня зустрінуться на спільних нарадах Відділи Округ Шамокин (Округа твердого вугілля), Ню Гейвену і Монтреалю. Десяток зборів інших Округ відбудеться в наступних тижнях. В програму зборів вітбудуть доповіді головних екзекутивних урядовців про стан та потреби УНСоюзу, а зокрема про плянування успішного закінчення цього ювілейного року органу УНСоюзу „Свобода" та ювілею УНСоюзу, якому в дні 22-го лютого 1969 року сповниться 75 років існування та віддалої служби народові на національному полі та господарському полі. Крем центральних ювілейних імпрез, в які війде вистава нової опери „Анна Ярославна", музика д-ра А. Рудницького за лібреттом ред. Л. Полтави, ювілейний бенкет в Ню Йорку та ювілейний всенародний фестиваль в Шамокині, де народився УНСоюз, в цілім краю відбудуться ювілейні святкування, плян яких буде предметом окружних нарад. Окремою важливою справою нарад буде питання успішного закінчення цьогорічних змагань за побільшення кількости членів УНСоюзу, щоб зустріти ювілейний рік зі значним ростом ювілята. Для цього Екзекутива УНСоюзу проголосила окрему, перед-ювілейну, тримісячну кампанію, якою також займуться окружні наради. На ці наради запрошені не тільки всі союзові урядовці і членство, але також широкі круги громадянства, яке напевно з цікавістю довідається про ювілейні пляни УНСоюзу й візьме в них участь.

Окружний Комітет Відділів УНС в Трой відбув організаційні збори

Вотервліт, Н. Й. — Минулої суботи 28 вересня 1968 р. тут в Українсько - Американському Горожанському Клюбі відбулися організаційні збори тройської округи УНСоюзу. Ці збори мали завдання перевести ювілейну організаційну кампанію нових членів, в 75-річчя органу УНСоюзу часопису „Свобода". В зборах взяли участь відпоручники Відділів Округи. Проводив ними голова Павло Шевчук, секретарювали Осип Пацак і Василь Колодій. Доповідачем на зборах був головний радний УНСоюзу Володимир Запаранюк, який перевів огляд досягнень організаційної праці УНС в 1968 році, а головно тройської округи, подаючи ряд практичних порад, в який спосіб можна здобути більше число нових членів до Відділів. Одночасно подав до відома, що зі суботою 5 жовтня в Ютиці, год. 4:10 до 5:00 по пол. на хвилях 910 та в Сиракюзах з неділею 6 жовтня, год. 9:15 до 10:000 рано на хвилях 620 кожної суботи і неділі розпічнуться три-місячні експериментальні союзові оголошення. Доповідач апелював до представників Відділів, щоб якслід ці оголошення використовували й відбудували якнайбільше кандидатів на забезпечення, щоб в майбутньому ці оголошення могли продовжуватися.

Після доповіді, окремою темою дискусій були 75-річний ювілей „Свободи". В результаті вирішено відсвяткувати ранньою весною в наступному році ювілей „Свободи", пов'язавши з ним 75-річний ювілей УНСоюзу.

В дискусії брали участь: Шевчук, Олійник, Білинський, Маселко, Пацак, Труфин та ін. Після дискусії представники заступлених на зборах Відділів зобов'язалися посилити організаційну працю присвячуючи новим членів, щоб при кінці року не мати втрати, навпаки, значний приріст членів.

Збори закінчилися гостиною, яку приготовили голова Павло Шевчук і Василь Колодій, при помочі пань — членок УНСоюзу.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

15-та РІЧНА ВИСТАВКА ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

Ню Йорк. — У днях 15-29 грудня ц.р. відбудеться вже 15-та з черги щорічна виставка образів українських мистців. Головна Управа ОМУА пригадує всім бажаючим взяти участь, що твори треба принести тільки в суботу, 5-го жовтня від 12 год. дня до 9 год. вечора в домівку ОМУА, 149 Схід 2-га авеню — в приміщенні ЛМ-Клюбу.

ДРУКУЄТЬСЯ „ІСТОРІЯ ПІВН. ЧОРНОМОРЩИНИ"

Торонто. — У Видавництві „Гомін України" вже друкується перша частина великої науково-популярної праці д-ра філософії і українського письменника Миколи М. Аркаса „Історія північної Чорноморщини з діб прадавніх і до початків козаччини". Книжка матиме понад півтисячі сторінок, написана на основі багатьох джерел, в тому й старо та новогрецькою мовою, якими володіє автор.

ТРЕТЯ САМОСТІЙНА ВИСТАВКА ТАРАСА ШУМИЛОВИЧА

Ню Йорк. — У галерії Відділу „Гудзон Парк" Нюйоркської Громадської Бібліотеки відкрилась 1-го жовтня третя самостійна виставка картин Тараса Шумиловича, що триватиме до 31-го жовтня. Виставлено 79 картин, між ними на українську тематику такі, як „Бандура", „Церква в Україні", „Українська сільська церква", „Червоні маки" та ін. Галерія розташована під числом 10 на 7-ій авеню Південь, Ню Йорк, відчинена від 10 ранку до вечора, зачинена в суботи й неділі.

ДОПОВІДЬ МГР. І. ОВЕРКА В ІРВІНГТОНІ

Доповідь мгр. Івана Оверка: „В 50-ліття відкриття першого Українського Державного Університету в Києві Гетьманом Павлом Скоропадським" відбудеться в п'ятницю, 11-го жовтня, о год. 8-ій вечора в залі української православної церкви св. Трійці при 836 Лайонс Аве. в Ірвінгтоні, Н.Дж.

СПОРТОВИЙ КЛЮБ „ДНІПРО" НА ТАСМАНІЇ

Гобарт, Тасманія, Австралія. — Створений ще в 1963 році Український Спортивний Клюб „Дніпро" за два перші роки існування переміг багато інших футбольних дружин і добився місця у І-ій Дивізії. Цього року „Дніпро" здобув перше місце, не програвши жодних змагань. УСК „Дніпро", що раніше був занепав, наново відроджено зусиллями його голови Л. Лагеревського.

ПЕРЕМОГА „ТИГРІВ" ВИРІВНЯЛА РАХУНОК „СВІТОВИХ СЕРІЙ" НА 1:1

Сант Луїс. — В других змаганнях „Світових Серій" бейсболу дружина „Тиґрів" з Дітройту перемогла високим вислідом 8:1 місцевих „Кардиналів" і цим самим вирівняла рахунок перемог „Світових Серій" на 1:1. Перша зустріч цих суперників у грах за чемпіонат бейсболу ЗСА закінчилася перемогою „Кардиналів" 4:0. В другій зустрічі, яка відбулася 3-го жовтня, дружина дітройтських „Тиґрів" здобула точки із трьох нових пробігів, один з яких був з удару кидача Мікі Льолича. Цей кидач прислужився багато до перемоги своєї дружини добрими метами, з яких „Кардинали" зуміли осягнути лише шість ударів. „Тиґри" здобули вісім пробігів і мали 13 ударів із метів кидачів місцевих „Кардиналів".

Ось один із переможних метів Баба Гібсона: на фото перший мет у першій зустрічі „Світових Серій". Кидач Баб Гібсон посилає сильний мет в напрямі готового до удару змагуна „Тиґрів". За ним Тім МекКарвер з „Кардиналів", який готовий ловити цей мет, та суддя Том Горман.

Наступні три гри „Світових Серій" відбудуться на стадіоні „Тиґрів" у Дітройті, що значно поправляє вигляди цієї дружини здобути остаточну перемогу у цих фінальних грах за чемпіонат країни. Все таки знавці бейсболу „ворожать" перемогу у „Світових Серіях" досвідчених „Кардиналів". Зустрічі в Дітройті відбудуться в суботу, неділю і понеділок, а після того, коли все ще один із суперників не здобуде чотирьох перемог, „Світові Серії" знову перенесуться до Ст Луїсу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Без совісти і чести

Те, що сталося в Чехо - Словаччині в другій половині серпня 1968 року: брутальне потоптання всіх принципів існування й життя суверенних народів, має свою паралелю в історії хіба тільки в гітлерівському загарбанні і поневоленні Чехо - Словаччини в 1938 році. Совєтськими танками здушено в ЧССР незначні покищо прояви лібералізації і демократизації існуючого там комуністичного режиму, розторощено наївну віру багатьох марксистів світу, що комунізм і комуністичний лад може бути більш людяним, притягаючим, атрактивним. Що більше: прояви оновлення комуністичної ідеї й системи були здушені не якимись „реакційними", „буржуазно-капіталістичними" силами, а самими ж таки „народно-демократичними" комуністичними режимами сусідніх з ЧССР держав під проводом Совєтського Союзу.

Куди більше здивування, огірчення, а то й обурення, як серед „капіталістів" і „буржуазних націоналістів", викликала зрадницька окупація Чехо-Словаччини Москвою в комуністичних і прогресивних колах світу. Засуджують цю окупацію беззастережно не тільки видатні інтелектуалісти світу, але й проводи комуністичних партій у професійних спілок, які досі були слухняними виконавцями і послідовниками „генеральної лінії" Москви. Прокинулася совість навіть у таких перед тим відданих кремлівським можновладцям компартійників і підголосків, як ними були українські комуністи і „прогресисти" в Канаді. Московську агресію засудив разом з іншими провідниками компартії Канади такий „світоч" канадійських комуністів, як прославлюваний досі в совєтській пресі Петро Кравчук, член КП Канади з 1932 року, один з головних діячів Товариства Об'єднаних Українських Канадійців і редакторів тижневика „Життя і Слово". Виступ Кравчука призвів до нового розламу в канадійській компартії та серед тамошніх українських прогресистів, як новий прояв „кризи совісти" серед українських комуністів у Канаді, подібний до того, що його спричинив Іван Коляска своєю книжкою про русифікацію шкільництва в УССР.

Не відзивається совість досі тільки в тих, що її цілком уже позбавлені, у провідних діячів українських „прогресистів" у ЗСА. Ці колишні ґльорифікатори Сталіна і постійні вислужники Москви свалюють навіть агресію Москви на Чехо-Словаччину, пишучи, що вона була оправдана і здійснена в інтересі „міжнародного комунізму".

Новий натиск

Щоб показати й підкреслити, що Церква в Україні це вже музейний об'єкт, з наказу партійних адміністраторів звозять до т. зв. „музеїв під голим небом" старі церковні будови. Так біля Косова на Гуцульщині, в музеї „Гуцульське село" встановили перевезену з іншої місцевости стару церкву, те ж саме в музеї біля Переяслава-Хмельницького, в Шевченківському парку у Львові та в інших місцях. Туди приводять молодь і дітей на екскурсії, щоб вони побачили „хати багатіїв і хату бідняка" з-перед 1917 року і такі „музейні об'єкти", як церкви...

Одночасно з цим режим і його преса посилили наступ на віруючих, на церковні громади, накладають ще вищі податки на церкви, в яких відправляються Богослуження. В Україні відбувається справжній двобій між віруючими і окупаційною владою. Та, не зважаючи на всілякі репресії, люди стягають кінці з кінцями, щоб заплатити „державі" великі податки за церкву, утримати її і священнослужителя. Хоча всі церкви в Україні формально „приписані" до Російської Православної Церкви, не всюди панує російська мова і не всюди Богослуження провадяться за накиненим зразком ,особливо в західній частині України.

Тим часом совєтська преса, журнали, кіно, театри посилюють наступ на релігійних людей. Один з найголовніших московських пропагандистів в Україні, Ляшко з ЦК КП УССР закликав на пленумі партії в Києві, щоб комуністи звернули більше уваги „на антирелігійне виховання молоді". Газета „Молодь України" з 15 вересня опублікувала, наприклад, гумореску під заг. „Як я не став попом", ще перед тим „Літературна Україна" вмістила статтю-рецензію „Правда про спритного інтригана", намагаючись очорнити Слугу Божого Митрополита Андрея Шептицького і кидаючи каменем на Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого; „Радянська Україна" з 22 вересня надрукувала статтю „Проповідь далеко не безневинна", скеровану проти українських євангеликів. Ця нова кампанія безбожницького окупаційного режиму свідчить про повний неуспіх усіх дотеперішніх заходів вирвати із серця народу віру в Бога. Даремні вони й тепер. З Богом народ переможе.

Ярослав Курдидик

ХЕМІЧНА І БІОЛОГІЧНА ЗБРОЯ

У ЗСА є декілька баз, на яких переводяться проби з хемічними і біологічними засобами, які можуть бути вжиті як зброя, якщо у майбутньому виявиться, що ворог розпоряджає такими самими засобами, — пише д-р Л. Д. Футірґілл, кол. директор лябораторії у Форт Дітріку, одної з баз, де саме переводяться проби з такою зброєю. Ці бази, які мають скорочену назву „СБВ" (Кемікл Байолоджікл Верфер), широко відомі у військових колах і містяться у Форт Дітрік, Мд., Пайн Блуфф. Дагвей Пробінґ Грандс. Рокі, Монт. Ерсенел, Нюпорт, Кемікл Плент і Іджвуд, Мд.

Декотрі з них створено ще в періоді між першою і другою світовими війнами. І ще в 1960 році генерал Е. Дж. Трудо, який очолював дослідні інститути американської армії, заявив, що розвідка ЗСА розпоряджає даними про те, що СССР має запаси хемічної зброї, які становлять одну шосту частину загальної продукції совєтської амуніції. Ми знаємо, казав ген. Трудо, як саме большевики розробили цю ділянку, який її засяг і можливості, які війська і скільки перейшли спеціяльний вишкіл.

А напередодні свого відходу секретар департаменту оборони МекНамара, зізнаючи перед конґресовою комісією, яка укладала оборонний бюджет, заявив, що „силу хемічної зброї ЗСА під сучасну пору можна вважати цілком задовільною". Можливо, додав МекНамара, в цій ділянці Совєтський Союз нас дещо випередив. При цьому він зазначив, що в кожній совєтській дивізії є окреме хемічне з'єднання.

У медичних та технічних звідомленнях ствержується, що большевики мають також біологічну зброю, і подається точні інструкції, яких протидій слід уживати, щоб зберегти свою власну армію у випадку, коли б ворог її застосував.

Відомо, що в СССР цивільне населення віддавна переходило й переходить вишкіл, як треба боронитися проти хемічної і біологічної зброї. У ЗСА в цьому напрямі досі не зроблено нічого, хоч, щоправда, переводяться постійні проби з уживанням „антидотуму" на випадок ворожої загрози. У фахових журналах висловлюють думку, що в Пентаґоні уважають „СБВ", як „евентуальне доповнення" для тоталітарної відплати, і вже давно розпочали заходи, щоб вільний світ не був заскочений несподіваним нападом.

На запит, коли б ЗСА примушені були вжити хемічної зброї, генерал Трудо відповів: „Якби довелося воювати з таким противником, як червоний Китай, то ЗСА не в силі були б протиставитися йому на базі вояк проти вояка, і тоді мали б повне виправдання для вжиття зброї високого технічного заавансування". Під цією зброєю, очевидно, слід розуміти: атомову, хемічну і біологічну.

А інший фахівець у цій ділянці, генерал В. Б. Ротшилд пише, що коли розглядати ґльобальну війну з „гуманітарної точки зору", то чи взагалі не було б найбільш доцільним уживати, замість атомової, хемічну зброю, яка, поперше, цілковито виеліміновує матеріяльне знищення, а подруге — і це найважливіше — не спричинятиме жахливих і довготривалих ґенетичних наслідків.

Головні роди отруйних газів, які нині береться під увагу, як хемічну зброю: 1) „нервовий газ" — газ без запаху і кольору, який паралізує нервову систему і вбиває протягом 3-5 хвилин; 2) анестетичний, або психохемічний газ, який спричиняє тимчасовий параліч, сліпоту і глухоту, а також викликає галюцинації; 3) слізний газ, що має присмний запах яблуневого цвіту і обезвільнює людину, викликаючи дуже сильні болі голови і блювоту; 4) гірчичний газ, про який знаємо ще з часів першої світової війни; 5) дефоліяльний газ, який нищить листя на деревах, і його „побратим" — гербіситний газ, що може дуже сильно пошкодити людському організмові.

Якщо йдеться про біологічну зброю, то її спектр досить широкий. Про основні роди цієї зброї мало згадується, але головні з них такі: „викидна пляґа", або так звана „чорна смерть"; гарячка „КВ", яку викликають мікроорганізми, що живуть декілька років; дифтерійні пошесті, анраксова і інші хвороби. Одне хіба потішаюче в евентуальній „бактеріяльній війні": на всі ці хвороби в американських військових лябораторіях випродуковано відповідний антидотум і „СБВ".

Крім ЗСА і СССР, є ще й інші країни, що у приспішеному темпі розбудовують хемічну і біологічну зброю: Великобританія, Франція, Західня Німеччина, комуністичний Китай, Канада, національний Китай, Польща, Швеція, Еспанія, Єгипет, Південно - Африканський Союз, Ізраїль і Куба. Речники цих країн не заперечують того, що вони переводять проби із газами й бактеріями, але заявляють, що роблять це лише з метою витворити протидіючі засоби.

У зв'язку з біологічною війною постає трагічне питання: чи зможуть люди, поширивши якусь недугу, нею к о н т р о лювати і в разі потреби її припинити? Бо біологічна зброя може вдарити не лише по ворогові, але й по своїх..

Така „двосічність" біологічної зброї стосується також і до побоювання, щоб обидві зброї не били на два боки відразу, і здержує від плянування її вжиття в ширшому засягу. Фахівці підкреслюють, що покищо є тільки можливості орудувати цими родами зброї, але стовідсоткової контролі над нею не осягнено.

У 1967 році, зізнаючи перед конґресовою Комісією цивільної і військової оборони, тодішній заступник секретаря Департаменту Оборони, С. Венсе, заявив: „ЗСА будуть дотримуватися всіх угод, прийнятих 1889 р. в Гаазі і 1921 р. в Женеві. Але тому, що хемічну й біологічну зброю на щораз більшу скалю продукують в СССР, ми також примушені розбудовувати її для оборонних і відплатних цілей".

СЛОВО КРИТИКИ ТАКОЖ ЗБРОЯ

Лондон. — Відомий знавець імперії Східньої Европи і комуністичної ідеології та політики професор лондонського університету Г. Сетон-Ватсон прогнівив московських самодержців критикою їхнього імперіялізму та агресивности. В пресі СССР Сетон-Ватсон став об'єктом лютої атаки, мовляв, він обороняє „контрреволюцію", „капіталізм" і т. д.

3-го вересня 1968 р. Сетон-Ватсонова стаття про російську агресію на Чехо - Словаччину була видрукована в лондонському „Таймсі". Автор дав вираз своєму обуренню з приводу окупації Чехо-Словаччини силами Варшавського пакту. В цій статті він, як і відповідальні провідники політики вільних держав, міг тільки висловити моральний осуд російської агресії, бо задля малої країни в совєтській сфері впливу ніхто в світі не ріщиться починати війну проти російської „каторжної імперії".

Однак, Сетон - Ватсон уважає, що політична еліта Великобританії не сміє лишатися пасивною, бездіяльною перед лицем ганебних агресій Москви. Він, зовсім правильно, твердить, що відповідальність за політику російського уряду несе не тільки комуністична кліка в мурах Кремлю, але в рівній мірі також провідна верства суспільства СССР. До членів цієї політичної еліти радить Сетон - Ватсон громадянам Англії писати листи, щоб вплинути на них.

У листі до редакції „Таймсу" з 21 вересня 1968 р. Сетон - Ватсон писав, що він радить звертатися до совєтських високих урядовців, директорів підприємств, науковців і педагогів і т. д., з якими багато англійців мають професійні зв'язки. Про цих громадян Сетон - Ватсон пише, що вони мають подвійну вигоду: привілеї в СССР, а при візитах у вільних країнах їх приймають „як незалежних і культурних людей". Така була також позиція німецьких науковців і керівників індустрії під владою Гітлера, — пише Сетон-Ватсон.

„Члени совєтської політичної кляси в рівній мірі відповідальні за злочини Брежнєва, як були відповідальні їх німецькі попередники за злочини Гітлера. Якщо вони не почувають себе добре, коли їм кажуть ними шановані чужинці, що їхні володарі — то віроломні варвари, що вони самі є учасники агресії, то чи має це нам перешкоджати до них писати? — пише Сетон - Ватсон.

Автор листа зазначає, що дехто з англійських промисловців і науковців скаже, мовляв, такими листами до СССР не зробимо чуда. На це Сетон - Ватсон відповідає, що байдужість і пасивність персонально вигідніші, але не треба забувати людей під комуністичними режимами, що героїчно виступають проти диктатури, перебуваючи „в облозі".

Листи до членів совєтської еліти з протестами проти злочинів Брежнєва і його побратимів — індивідуальні й колективні — можуть, на думку Сетона-Ватсона, примусити тих людей реально думати. Не знаємо, чи заклик Сетона - Ватсона знайде широкий відгук у суспільстві Великобританії і чи такі листи дійдуть до адресатів. Але авторові грозять нові напасті збоку московської комуністичної кліки. І вже напевне не дадуть йому візи на в'їзд до СССР для участи в міжнародному конґресі істориків у Москві в 1970 році.

VIATOR

НА ПРОГНИЛІЙ ДОШЦІ

На пленумі так зв. ЦК комуністичної партії УССР, що був несподівано скликаний в Києві 24 вересня, всі промовці виступали з самокритикою та порадами, як краще виховувати українську молодь, в тому числі комсомольців, „у комуністичному дусі"... З довгої доповіді секретаря ЦК КП УССР О. Ляшка стало відомо, що на чотири мільйони членів комсомолу в Україні є лише півмільйона селян. Доповідач, навівши низку прикладів, як треба „виховувати" молодь шляхом різних походів „слідами революційної слави" та „ударними будовами", наполягав на загостренні контролі навіть над комсомольцями і вимагав від партійців, щоб вони виявили більше гнучкости в тому керівництві. Ляшко сказав:

„Керувати комсомольськими організаціями — це значить систематично контролювати і глибоко аналізувати їх роботу, вчасно усувати виявлені недоліки. Партійні організації повинні вдосконалювати форми і методи керівництва комсомольськими організаціями з тим, щоб вони відповідали зрослому загальноосвітньому, політичному і культурному рівню юнаків і дівчат, враховували специфіку різних груп молоді — робітників, колгоспників, інженерно - технічної і творчої інтелігенції, студентів, учнів".

Підкреслював він також антирелігійне виховання дітей і молоді, і навіть боротьбу проти дедалі, то більшої злочинности серед „молодих будівників комунізму":

„Важливим з а в данням партійних і комсомольських організацій є атеїстичне виховання молоді. При цьому треба звернути особливу увагу на впровадження в життя і побут трудящих нових радянських звичаїв та обрядів. В роботі по вихованню підростаючого п о к оління має бути посилена боротьба з порушеннями громадського порядку, різними аморальними проявами".

Доповідачі на пленумі ставили вимоги перед рядовими членами комуністичної партії, щоб вони „систематично зустрічалися з молоддю, вивчали її настрої і запити"... Багато місця в своїй понад двогодинній доповіді згадуваний слуга імперії О. Ляшко присвятив проблемам ідеологічного виховання молоді в Україні, виявляючи особливе стурбовання „спробами оживити націоналістичні погляди", при чому, доповідач відносив зростання тих поглядів і поширення їх серед української молоді не на рахунок зростання спротиву окупації серед українського народу, а на рахунок... „закордонного імперіялізму":

„Буржуазні імперіялісти зосереджують зусилля перш за все на тому, щоб отруїти свідомість підростаючого покоління. Значне місце в ідеологічних підступах імперіялізму проти нашої молоді, як і проти всього совєтського народу, займають спроби оживити націоналістичні погляди, похитнути інтернаціоналістичний світогляд радянських юнаків і дівчат. У цьому американським, західньонімецьким та іншим імперіялістам вірно служать і їх жалюгідні лакеї — українські буржуазні націоналісти. Першочерговим обов'язком партійних і комсомольських організацій є дальше посилення ідейного загартування молоді, виховання у неї високої клясової свідомости, непримиренности до будь - яких проявів буржуазної ідеології. Наша ідейно-виховна робота повинна бути спрямована на те, щоб виробити у юнаків і дівчат найкращі риси комуністів - ленінців: відданість ідеалам комунізму".

В публікованих 28 вересня „Постановах" ЦК КП УССР не сказано нічого нового, але з кожного рядка чути удари дзвону на сполох: комуністичні „проводирі" починають відчувати, як під їхніми ногами захитується вже не п'єдестал, а прогнила дошка окупантського „комунізму".

Кюо

МОЛОДЬ, НАВІТЬ КОМСОМОЛЬЦІ — МОВЧАТЬ

У статті „Твоя зброя, комсомольцю", в „Молоді України" з 29 вересня, керівник відділу пропаганди ЦК комсомолу в Україні „радує" своїх пропаґандистів тим, що московське видавництво „Молодая Гвардия" випускає для них аж 50 назв брошур та книжок — всі російською мовою... Але той же Скорупа з досвіду стверджує, що для багатьох молодих людей в Україні й 50 книжок та гуртків „комунізму" не вистачає. Молодь мовчить. „Людина може перейти з гуртка в семінар, і анітрохи не зміркніє її світогляд. Вона мовчатиме на семінарі так, як мовчала в гуртку, навіть не бажаючи висловитися. Очевидно їй нема чого сказати..." Пропаґандист не припускає можливости, що люди тому й мовчать, що мають що сказати, але не мають на те права.

З НАШИХ БУДНІВ

ГОДИНА ПРОБИ

Тількищо вернувся з політичного перелазу в клюбі „Лиса Микити", де ще далі товчеться й перемелюється на всі лади справа окупації Чехо-Словаччини „братніми" червоними арміями... Як то звичайно буває в демократичному суспільстві — між дискутантами панує різноголосся, але більшість дискутантів на високих стільцях повторюють до занудити ту саму, добре знайому пісеньку:

— Бо як ми втікали від совєтів, то вони (чехи, словаки) дивувались: „Пречо утекате? . . Рус добрий!" Тепер уже знають, який той „рус" добрий! Дістали лекцію, на яку собі заслужили.

— Пепічки — пепічками: вони завжди були русофіли.

— І комунофіли!

Що правда, то правда, заперечувати годі: русофіли, траплялися комунофіли, питали наших скитальців „пречо утекате?" — а все ж таки хліба, солонини, а дітям — молока давали і даху над головою не відмовляли. . . А проте, зважте, дорогі друзі і народні приятелі, як на відмінно здали іспит перед історією оті всі „пепічки", „швейки", „русофіли" і т.д., коли прийшла для них година важкої проби, коли совєтські танки задудніли на вулицях Праги і Братислави.

Це теж правда, що її годі заперечити.

Недавно на каналі 13-му можна було почути (і побачити) цікавий репортаж одного американського журналіста чеського роду, що його відомі події захопили в Моравській Остраві. Розповідав неправдоподібні речі! . Отже, першими, хто заявив у цьому місті льояльність і послух чехо-словацькому урядові в перший день окупації, були поліція, жандармерія і в'язничні дозорці. Мало того: таку саму льояльність і відданість урядові прирекли всі в'язні, що сиділи тоді в міських кримінанах! Мало того: всі професійні злодії, що тоді знаходились на волі, внесли до магістрату збірну петицію, стверджену власноручними підписами, що в „годину важкої проби" вони добровільно відмовляються чинити злодійства чи грабежі, щоб не в'язати рук поліції, яка, мовляв, у той тривожний час має інші, важливіші обов'язки!

Вдармося в груди, дорогі друзі і народні приятелі, та скажімо собі правду у вічі: чи між нами, добрими українськими патріотами, запанувало б таке єдиномислє в той завітний час, коли годинник Історії вдарив би для нас 12-ту годину? . . Чи ми, гарячі патріоти, дали б таку саму монолітну підтримку нашому рідному, українському, соборному, демократичному і т.д. урядові — в такій кризовій ситуації? . .

І к є р

ПОСИЛЕНО ДЕЗІНФОРМУЮТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Виявляючи, що населення України турбується й цікавиться подіями в Чехо-Словаччині, „Радянська Україна" з 27 вересня розповідає: „Партійні організації ведуть велику роботу серед населення по роз'ясненню рішень квітневого і липневого Пленумів ЦК КПРС, політики нашої партії, підсумків переговорів у Чієрні-над Тисою, Братіславі і Москві, показують велике інтернаціональне значення тієї благородної місії, яку виконують у братній Чехословаччині воїни Збройних Сил СССР та інших соціялістичних країн."

ОСТАННЄ СЛОВО В. ЧОРНОВОЛА

(2)

Промова прокурора могла б бути на половину коротшою, якби він не адресував мені претенсії до твору Валентина Мороза „Репортаж із заповідника імені Берія". Я ніде не писав і не заявляв, як я ставлюсь до Морозової заяви. Я зробив те, що зробила б на моєму місці кожна порядна людина — на прохання Мороза переслав його заяву адресатам — депутатам Верховної Ради УРСР. Морально виправдовує мене і та обставина, що, як мені відомо, адміністрація мордовських таборів не пропускає заяв і скарг в'язнів на табірний режим, і тому в'язні мусять вдаватися до позацензурних способів передачі скарг в керівні інстанції. Під час слідства в своїй справі я дізнався, що політв'язень Валентин Мороз за написання „Репортажу із заповідника імені Берія" повторно притягнутий до кримінальної відповідальності. Тому прокурор Садовський має можливість запропонувати свої послуги, виступити на суді Мороза і адресувати йому те, що адресував тут мені.

Однак з деякими пунктами звинувальної промови я цілком погоджуюся. З тим, наприклад, що автобуси з маркою „Львів" можна зустріти в багатьох країнах, що на Львівщині добувають чимало нафти й газу, що в Казахстані треба розвивати господарство. Погоджуюся з тим, що дружба народів — велика справа, і то не лише народів СРСР. Якщо тільки це, звісно, дружба рівноправних народів і якщо вона духовно збагачує всі народи. Погоджусь ще з з багатьма відомими істинами. Не розумію тільки, яке це все має відношення до висунутого проти мене звинувачення. Мабуть, державного звинувача і тут підвела недовчена ним свого часу формальна логіка.

Не буду більше гаяти часу з прокурором, щоб полемізувати з якимись тезами, що не підкріплюються аргументами. А на лайку лайкою я відповідати не вмію. Не буду також ще раз повторювати докази своєї невинності. Надто багато я про це сьогодні говорив, до того ж я приєднуюся до тільки що сказаного адвокатом Ветнінським.

Давайте краще, громадяни судді, на хвилинку відірвемося від дуже серйозних досліджень ,котрий із двох взятих мною е п і г рафів більш наклепницький і дописав чи не дописав я кому, передруковуючи табірні вірші Осадчого. Давайте також не будемо гадати, як ось прокурор, що я хотів зробити, чи що я міг би зробити. Облишмо цю софістику і гляньмо на те, що відбувається в цьому залі, збоку.

Я вважаю, що суд наді мною — далеко не рядовий суд, а навіть якоюсь мірою етапний. Бо тут судять не тільки мене як особу, тут судять думку. Тому й рішення, яке ви приймете, торкатиметься не лише Чорновола, як такого, а й певних принципів нашого громадського життя. Мене, здається, чи не першого на Україні судять за ст. 187-І. Я писав з тюрми в президію Верховної Ради Української РСР, що, як показав мій арешт, прийнята нею на 50-му році радянської влади стаття Кримінального кодексу не є дальшим розвитком соціялістичної демократії. Навпаки, вона дає в руки слідчим і судовим органам неправомірно широкі права, дозволяє їм втручатися у сфери ідеології, що лежать поза їхньою компетенцією. Примушує їх ставати, як ми це сьогодні побачили, філософами і літературними критиками, економістами і соціологами — і виносити остаточний присуд в усіх цих питаннях, які є часом дискусійними навіть для фахівців. Стаття 187-І, як показує суд наді мною, відкриває можливості прямого наступу на право людини мати свою думку, свої переконання.

Справді, вдумаймося, що ж означає в сьогоднішній інтерпретації наклеп на радянський лад чи на радянську дійсність? Що таке наклеп взагалі — зрозуміло. Коли я кажу, що майор Гальський з Львівського КДБ є новоявленим унтер-пришибеєвим ,бо займається рукоприкладством, а слідчі з того ж управління КДБ Сергадеєв та Клименко не зупиняються перед погрозою і матерщиною, щоб добути зізнання, — і при перевірці ці факти не підтвердяться, то це буде наклеп, а якщо я це все видумав, то завідомий наклеп. Але наклеп не на радянську дійсність, а на особу майора і двох його колег. На це є своя стаття в Кримінальному кодексі. Якщо я на основі цих видуманих фактів зроблю висновок, що матерщина і мордобій — це взагалі стиль роботи львівського управління КДБ — це буде завідомий наклеп на установу, але ж ніяк не на радянський лад. Так що ж вважати наклепом на радянський державний і суспільний лад?

Якби я, наприклад, в науковій статті чи у виступі з трибуни почав стверджувати, що централізм в умовах соціялізму — не найкращий принцип внутріполітичного і господарського життя, що в рямках соціялізму і радянської системи більший ефект дасть децентралізація, найширше виробниче і територіальне самоврядування, і коли б я обґрунтував би цю тезу економічними викладами, покликався б на досвід інших країн, наприклад, Югославії, — то навіть, відхиливши мою тезу, чи можна мене судити за неї, як за наклеп на радянську дійсність? Що це — наклеп, чи мої переконання? Коли б я, уважно простудіювавши твори Леніна, почав твердити, що теоретично ми дотримуємося правильних ленінських настанов в національному питанні, а на практиці допускаємо відступи від них, і цю тезу обґрунтував би ленінськими положеннями та аналізом конкретних даних з питань сучасного культурного будівництва, економіки і т. п. — то що це з мого боку: світоглядна точка, мої переконання чи наклеп на радянську дійсність?

Коли я, нарешті, стоячи обома ногами на платформі XXIII з'їзду КПРС, почав би твердити слідом за Пальміро Тольятті, що демократизація радянського життя, започаткована XX з'їздом КПРС, йде надто повільно, що в частини громадян ще не цілком вижита психологія культівських часів, що у нас трапляються прикрі екскурси в минуле, коли я слідом за поетом Євтушенком „обращаюсь к правительству нашему с просьбой: удвоить, утроить у этой стены караул, чтобы Сталин не встал, и со Сталиным прошлое" (цей вірш свого часу друкувався в „Правді") — то що це буде з мого боку: моє конституційне право звертатися з своїми міркуваннями до вибраних мною керівників чи „розповсюдження н а клепницьких вигадок"?

(Продовження буде)

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

БАЛЕТНА ШКОЛА

РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ

при УКРАЇНСЬКОМУ МУЗИЧНОМУ ІНСТИТУТІ в НЮАРКУ, Н. Дж.
РИТМІКА ДЛЯ ПЕРЕДШКІЛЛЯ, БАЛЕТ та УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТАНКИ ДЛЯ МОЛОДІ.
в АВДИТОРІЇ ШКОЛИ СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ при Sanford і Ivy St.
ПОЧАТОК НАВЧАННЯ 8-го ЖОВТНЯ 1968 р.
Інформації тел. (212) OR 7-7187 — (201) 372-5833

Увага! Кол. Вояки і все Українське Громадянство!

В РАМЦЯХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ВІДЗНАЧУВАННЯ
ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ і СТВОРЕННЯ УГА
— відбудеться —
в суботу, 2-го листопада 1968 року, о год. 7:00 увечері
в приміщенні
Українського Народного Дому в Ню Йорку, 140, 2-га Евню

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ

КОЛ. ВОЯКІВ З ГРОМАДЯНСТВОМ

в свобідній атмосфері, зі спільною перекускою, на яку запрошуємо кол. Вояків усіх Формацій Українського Війська та все Українське Громадянство. Зокрема просимо Українські Організації в Ню Йорку та околиці, передусім комбатантські, молодечі і жіночі відрядити на цю Зустріч своїх відпоручників.

КВИТКИ в ціні по $5.00 від особи можна набути у передпродажі в крамницях АРКА, ЕКО і СУРМА в Ню Йорку НЕ ПІЗНІШЕ 20-го ЖОВТНЯ 1968 р.

Організації та особи, які живуть ПОЗА НЮ ЙОРКОМ та бажають взяти участь у згаданій зустрічі, прохаємо повідомити про це наш Комітет з наведенням числа учасників, до того ж реченця, 20-го ЖОВТНЯ Ц. Р. листовно на адресу: **Dr. IWAN KOZAK, 81 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303.**

ОКРЕМИХ ЗАПРОШЕНЬ НЕ ВИСИЛАЄМО.

КРАЙОВИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ
50-РІЧЧЯ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ І УГА

В Україні всіляко стримують народну мистецьку самодіяльність

Київ. — У Хмельницькій області на Поділлі, яка має 525 сіл, відбувся „народний фестиваль", під час якого студенти, що цікавляться етнографією і фольклором, „записали на магнетофоні 504 народні пісні, фотографували та здіймали на кінострічку народні обряди". Десятки тисяч молоді тієї області беруть участь у різних гуртках самодіяльности, з того 6 000 осіб тільки у драмгуртках. Але, як свідчить газета „Культура і Життя" з 19 вересня, сільські й міські клюби не мають де купити крісел і столів, музичних інструментів, костюмів, нот, освітлювального приладдя, коротко — всього необхідного для розвитку мистецької самодіяльности. Газета інформує: „Де купити повний комплект духового оркестру? В районі колгоспів десять залюбки придбали б. Але у культмагах їх ніколи не побачиш. Дійсно, проблема. 20 духових оркестрів хмельничани придбали в Ленінграді, Києві. Скільки сил витрачено, поки їх привезли. Є труднощі і в придбанні театральних костюмів. Подекуди самодіяльні співаки чи танцюристи одягнені стандартно, їх вбрання не завжди відповідає етнографічним мотивам певної місцевості. Пошити театральні костюми — річ нелегка. За час фестивалю в Хмельницькій області їх придбано 4,5 тисячі. Багато це чи мало? Міркуйте самі: тільки цього року в ряди самодіяльних аматорів влилося майже 6 тисяч ентузіястів. Якби збільшити ліміти на матеріяли, шкіру. . . А поки самодіяльні артисти виходять із становища, як можуть".

ПІД ЧАС УРОЧИСТОГО СВЯТКУВАННЯ ВЕЛИКОГО ЖИДІВСЬКОГО СВЯТА ЙОМ КІППУР, що припадало на середу цього року, ізраїльські прикордонні з'єднання були дуже активні і вбили в сутичці з арабами сімох арабських партизанів.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ВІДД. Ч. 2 ім. О. ОЛЬЖИЧА, ВІДД. Ч. 15 ім. Ю. ВАССИЯНА і 52 ВІДД. в ШИКАҐО, Ілл.
Повідомляємо все Українське Громадянство, все Членство ОДВУ і Братніх Організацій, що

ПАНАХИДА

В 15-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п. д-ра Ю. ВАССИЯНА

відбудеться
6 жовтня (неділя), о год. 2:30 по пол.
на Цвинтарі св. о. МИКОЛАЯ

СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена
5-го жовтня (субота), о год. 8:30 рано
в Церкві св. ВОЛОДИМИРА
при вулиці Райс і Оклей.

Управи 2-го, 15-го і 52-го Відділів ОДВУ
в Шикаґо, Ілл.

Організація Оборони Лемківщини
ВІДДІЛ 1-ий в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —

ЛЕМКІВСЬКУ ЗАБАВУ

в суботу, 12-го жовтня 1968 року
у великій залі
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140-42 Друга Евню в Ню Йорку
ГРАЄ ОРКЕСТРА „МРІЇ"
Початок о год. 9-ій веч. Вступ $2.50

НАБУДУ або ВИПОЗИЧУ
часопись
„КНИЖНИЙ ВІСТНИК"
чч. 1-2, Київ 1919
Видання Всенародньої Бібліотеки України. Адреса:
L. BYKOVSKY
2245 Julian Street
Denver, Colorado 80211

Українське Висилкове Бюро
"MIRA"
OVERSEAS EXPRESS SERVICE
53, Hoppers Road London, N. 21
Tel.: 01-886-0371

- **ВИСИЛАЄМО ПАЧКИ В УКРАЇНУ І ДО ВСІХ ЧАСТИН СССР.**
- **ПРОПОНУЄМО НАШІ СТАНДАРТНІ ПАЧКИ:**

Ч. 77. — 10 вовняних хусток найкращої якості, летунською поштою $44.00

Ч. 78. — 3 дощовики "Ortalion", гранатові, бронзові, оливкові, чоловічі або жіночі.
10 хусток кашмірових, різні кольори, 2 ручки Parker, летунською поштою $81.00

Ч. 79. — 5 кашмірових хусток, різні кольори, 1 італійська капа плюшова, подвійна, 2 светери шетляндської вовни, жіночі або чоловічі, звичайна пошта $66.50

Ч. 80. — 3¼ ярда англійського матеріялу на убрання або жіночий костюм, всі кольори. 3 ярди легкої вовни на теплі суконки чи костюми, 54" гладкі краски.
4 ярди рейонової матерії на суконки або блюзки, 36", різні краски.
1 светер шетляндської вовни, жіночий або чоловічий, всі краски, на ґудзики, звичайною поштою $61.00

СКОРА І ҐАРАНТОВАНА ДОСТАВА.
Усі митні оплати й пошта включена в подані ціни.
Відборець неплатить нічого.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. о. СТЕФАНА РАТИЧА
останнього пароха міста Тернополя і катехита „Рідна Школа", бувші ПАРОХІЯНИ і УЧНІ зложили на Службу Божу і на Сиротинець Сестер Василіянок у Філядельфії
110.00 долярів.
Дітройт, Міш.

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ й МАМИ

ГАЛИНИ ГУСАК

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві
НАЙСВЯТІШОГО СЕРЦЯ ХРИСТИВОГО
в ДЖАМЕЙКА ПЛЕЙН, Масс.
в дні 12-го жовтня 1968 року
о год. 8-ій рано
Просимо Приятелів та Знайомих згадати в своїх Молитвах Покійну.

Муж — КОНРАД з Дітьми

Організації Українського Визвольного Фронту міста Ню Йорку й околиці
В ДЕВ'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
сл. п. Провідника Організації Українських Націоналістів

СТЕПАНА БАНДЕРИ

у вівторок, дня 15-го жовтня ц. р. о годині 6:30 вечером
відбудеться

ЖАЛОБНО-ПРОТЕСТАЦІЙНА

МАНІФЕСТАЦІЯ

при Лексінґтон Аве., 67-ма вулиця, близько совєтської амбасади.

В часі Маніфестації учасники співатимуть релігійно-національні пісні з горіючими свічками в руках.

До масової участи запрошуємо все Українське Громадянство.

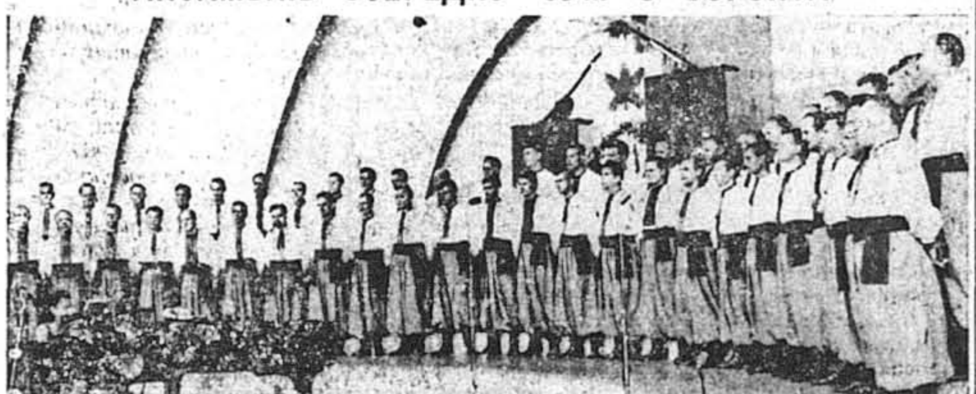
ОУВФ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

УВАГА! Ню Йорк — Філядельфія УВАГА!

КОНЦЕРТ

АНСАМБЛІВ ОСЕРЕДКУ СУМ З ТОРОНТА

Диригент — В. Каплан   Хор „ПРОМЕТЕЙ"   Акомп. — М. Кравців-Барабаш

Хор „ДІБРОВА"

- Виступлять злучені хори.
- Монологи — В. Довганюк

Субота, 12 жовтня, год. 8 веч.
Авдиторія HIGH SCHOOL OF FASHION INSTITUTE
255 West, 24th St., New York, N.Y.

- У програмі бере участь танцювальний ансамбль „ВЕРХОВИНЦІ"

Неділя, 13 жовтня, год. 8 веч.
Авдиторія BENJAMIN FRANKLIN HIGH SCHOOL
Philadelphia, Pa.

ПРОСИТЬСЯ ПРИБУВАТИ ВЧАСНО! Квитки до набуття в книгарнях та при касі.

МАСОВОЮ УЧАСТЮ ПІДТРИМАЙМО ЦІ НАШІ МОЛОДЕЧІ ОДИНИЦІ!

ОСТАННІ КОМПЛЕКТИ!
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА
(Загальна часть 1949-52). Три оправлені томи: $60.00.
ROMAN SAVYTSKY
205 Casino Avenue, Cranford, N.J. 07016, U.S.A.

ЩОРІЧНА ЗУСТРІЧ

УЧАСНИКІВ ТУРИСТИЧНИХ ПОЇЗДОК В УКРАЇНУ ЧЕРЕЗ

КОВБАСНЮК АҐЕНЦІЮ

— відбудеться —
в СУБОТУ, 19-го ЖОВТНЯ 1968 року
на СОЮЗІВЦІ в Кергонксон, Н. Й.

ЗАПРОШУЄМО ЧЛЕНІВ-ТУРИСТІВ І ПРИЯТЕЛІВ.
ОГЛЯДАННЯ ЗНІМОК та ВИСВІТЛЕННЯ НАЙНОВІШИХ ФІЛЬМІВ з УКРАЇНИ.

Замовлення слати:
"SOYUZIVKA", Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N.Y., or
KOWBASNIUK AGENCY
286 East 10th Street, New York, N.Y. 10009
(Tony and Vera K. Shumeyko)

Увага Дітройт! Увага Шикаґо!
ГІСТЬ з ТОРОНТА

КОНЦЕРТ

СТРУННОЇ ОРКЕСТРИ
МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМ. М. ЛИСЕНКА
Диригент ІВАН КОВАЛІВ
Соліст скрипаль ОРЕСТ КОВАЛІВ

Субота, 12 жовтня 1968 р. год. 8:00	Неділя, 13 жовтня 1968 р. год. 5:00
Community Arts Auditorium Wayne State University	Авдиторія Школи Шопена
Влаштовують: Укр. Муз. Інститут Відділ Дітройт і Хор „Трембіта"	Влаштовує Український Музичний Інститут Відділ Шикаґо

ПРИБУТОК ПРИЗНАЧЕНИЙ НА КУПНО ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ РОЗБУДОВИ У ПОВНУ СИМФОНІЧНУ ОРКЕСТРУ.

Увага! Клівленд! Увага!
До Української Громади!
Українсько-Американська Централя, Корпорація,
UKRAINIAN-AMERICAN CENTER, INC.
ПРОПОНУЄ ПРОДАЖ
1.000 (тисяча) шерів по 100 долярів

Ціль: Купно Українського Народного Дому при Вест 14-ій вулиці, що складається з трьох будинків і бари, яка має ліценцію на публичну продаж алькоголю, з усім устаткованням заль, кімнат і бари та півтора акра площі.

Ціна 80.000 долярів. Контракт вже підписаний.

Купуємо цей об'єкт тому, щоби задержати в українському посіданні Український Народний Дім, що його колись придбала для потреб Української Громади наша давня еміґрація за тяжкозапрацьовані гроші.

Кожний українець може купити шери. Набути може найбільше 50 шерів.

До цього часу продано 400 шерів, з яких готівкою вплинуло 30,000 долярів.

Продаж шерів триватиме до 31-го жовтня ц. р. включно.

По ближчі інформації, відносно купна шерів, проситься телефонувати до одного з директорів корпорації: Ю. і В. Капустянський — 351-7093, С. Глоговський — 861-1567, В. Лютий — 884-8067, І. Жиґа — 842-3570, Б. Чопко — 524-1800, Г. Чучкевич — 888-1026, М. Петрина — 885-4745, І. Пукач — 749-4070

або писати на адресу:
VIC LUTYJ, 3101 Somia Drive, PARMA, Ohio. 44134

ГОВОРИМО ВАШОЮ РІДНОЮ МОВОЮ В

BANKERS FEDERAL SAVINGS and Loan Association
Est. 1890

ВИБЕРІТЬ РІД КОНТА
Звичайне індивідуальне заощаджування
Спільне ощаджування для двох осіб
Вірче ощадностеве конто („ін траст")
Конто з „екстра дивідендами" — дає на 1 відсоток більше
Опікунче ощадностеве конто — вільні від податку дивіденди для Ваших дітей

ІНШІ ПОСЛУГИ
Персональні моні ордери
Заграничні перекази
Подорожні чеки — („Амерікан Експрес")
Бонди ЗДА

5¼% A YEAR
For a minimum of 6 months — on our New Savings Certificates.
Your savings are now insured up to $15,000

ОЩАДЖУЙТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ м. НЮ ЙОРКУ
130 SECOND AVENUE - Cor. ST. MARKS PL. IN MANHATTAN (Main Office 24 John St.)

НЕДІЛЯ, 20-го ЖОВТНЯ 1968 Р.
Год. 2:00 по пол.
Заля СВ. ЙОСАФАТА
5720 Стейт Ровд Парма, Огайо

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

У 75-ЛІТТЯ В-ВА „СВОБОДИ"

Святочну промову виголосить
головний предсідник УНС
ЙОСИП ЛИСОГІР

ВСТУП: $4.00

КЛЮБ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ЗАПОЧАТКУВАВ СЕЗОН

Філядельфія. — Літературно-Мистецький Клюб під керівництвом д-ра Володимира Рудницького започаткував минулої неділі новий сезон вдалим вечором-речиталем в залі „Етікал Сосасті", на якому виступила з виконанням арій та пісень акторка Юлія Шашаровська; акомпаніював проф. Богдан Перфецький, програму вела Євдокія Дичко-Блавацька. П-і Ю. Шашаровська виконала арії з опер Верді, Пуччіні, Шуберта, твори М. Фоменка, А. Штогаренка, Ф. Наденека та ін. Повідомлення про цей речиталь було надруковане в „Америці" з 24 вересня під наг. „Шашаровська чарує авдиторію". Після концерту відбулось прийняття з участю проф. п-і Граціолі Сільвен, у якої Ю. Шашаровська вчилась співу.

Збори Відділів УНС

СУБОТА,
5-го ЖОВТНЯ 1968 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва Б. Хмельницького — 158 Відд. о год. 8-ій веч. в УНДомі, 216-218 Ґренд Ст. Проситься заплати членські вкладки до 25 кожного місяця. — Ю. Сокол, предс., М. Кіт, рек. секр.